

www.ristikkoakatemia.fi

Uudissanoista

BREXITin tuntevat kaikki, mutta mikä lienee MEGXIT? No sehän tarkoittaa tietenkin prinsssi Harryn ja herttuatar Meghanin irtaantumis-ta Britannian hovista!

Uudissanoja syntyy jatkuvasti. Monet niistä jäävät kieleen pysyvästi. Vielä useammat, varsinkin tuollaiset MEGXITin kaltaiset leikilliset muakelmat, jäävät ohimeneviksi muoti-ilmiöiksi, jotka vähitellen unohtuvat. Mitenkähän MEGXITin siis tulee käymään? Vaikea sanoa tässä vaiheessa, mutta ainakin sanasta on jo olemassa pitkäkö artikkeli englanninkielisessä Wikipediassa. Mikseipä olisi, saihan tuo tapahtuma paljon huomiota tiedotusvälineissä ja oli varmasti suuri järkytys niille briteille, joille kuningashuone on maailman tärkein asia.

Uudissanoja ei näe kovin usein sanatehtävissä, joiden sanasto on enimmäkseen melko perinteistä, lukuun ottamatta erilaisia julkisuuden henkilöiden nimiä. Missit, laulajat ja ns. turhat julkikset voivat päästä ristikoiden täyteenki hyvinkin lyhyellä ilmaantuvuusajalla, ainakin jos heillä on sopivan harvinainen nimi. Hyviä esimerkkejä ovat muutaman vuoden takaisten Miss Suomen etunimet BEA ja SHIRLY ja sukunimet CHAFAK ja RYYTI. Tosin tällaisten nimien käyttöä rajoittaa se, jos niissä on liian monta harvinaista kirjainta.

Monet uudissanat ovat myös liian pitkiä tavallisiin ristikoihin, vaikka ne esiintyisivätkin mediassa tuiki tiheään. Kukapa ei olisi viime vuoden aikana kuullut sanoja JOUKKOALITUMINEN, JÄLJITYSSOVELLUS, KYYNÄRPÄÄTERVEHDYS ja LAUMAIMMUNITEETTI? MASKIPAKKO ja TURVAVÄLI ovat helpompia sijoittaa sanatehtävään. Itselleni ei muuten

ole vieläkään selvinnyt, kumpi on vaarallisempi, KIIHTYMISVAIHE vai LEVIÄMISVAIHE. Mutta sitten, kun KORONA-AIKA on viimein ohi, POISTA MASKI ja MAISTA POSKI!

KORONAVIRUS on saattanut aiheuttaa sen, että ILMASTOAHDISTUS on vähentynyt, kun tilalle on tullut muita huolenaiheita. Ei tarvitse tuntea LENTOHÄPEÄÄ, kun ei voi lentää minnekään. Eikä KOTIHÄPEÄÄ sotkuisesta asunnosta, kun ei saa kutsua vieraita kylään.

METOO ja NUIVAT ovat varmaankin tulleet jäädäkseen, mutta miten käy SARJAPALAUTTAJAN ja NAAMAMAALIN? Ensin mainittu tarkoittaa siis sellaista henkilöä, joka jatkuvasti palauttelee internetin kautta tilaamiaan tavaroita. Jälkimmäinen taas ei ole meikkiä, vaan kasvoilla tehty maali, jollainen nähtiin eräässä Suomen naisten jalkapallomaajoukkueen otelussa. Äh, eihän sitä noin monimutkaisesti pidä sanoa! Kaikkihan tietävät, että joukkueen kutsumanimi on HELMIPÖLLÖT eli HELMARIT. HUUHKAJAT ja SUSIJENGIkin ulvovat useasti, LEIJONAT ovat karjahdelleet jo kauan.

Huumori kukkii uudis- ja slangisanoissa. Poliisiauto tunnetaan nimellä MIEKKATAKSI. Ihan AIKUISTEN OIKEASTI. Sellainenkin on olemassa kuin VALEVEGAANI. Yhtä kuin henkilö, joka ei ole vegaani, mutta esiintyy vegaanina. Kuukaan ei ole kyllä minulle kertonut, miksi joku tekisi niin.

Uusia NYKÄISMEJÄ ei ikävä kyllä enää tule, mutta vanhoillakin pärjää ainakin FIFTY-SIXTY. Sitä olen myös miettinyt, voiko ETÄTYÖstä maksaa LÄHIMAKSULLA.

Entä sukupuolten tasa-arvo? TAVISmies voi ottaa kotioiloissa KALSARIKÄNNIT. Voiko KOVISnainen tehdä saman, yllään pelkät PYLLYVERKKARIT?

Antti Parkkinen
antti.parkkinen@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoaiheisia kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/